

Beteckning: _____

Akademien för teknik och miljö

En kvalitativ intervjustudie om
bedömningskonstens resa inom idrott och hälsa

Jonas Brändholm

Vt-2013

15hp grundläggande nivå

Lärarprogrammet 210 hp

Examinator: Göran Svedsäter Handledare: Kajsa Jerlinder

Sammanfattning

Studiens syfte har varit att undersöka hur lärare i idrott och hälsa arbetar med kunskapskraven inom gymnastikredskap samt hur de bedömer elever i årskurs 6. För att svara på syftet har en kvalitativ intervju gjorts med fyra lärare. Alla lärare är mån om att öka elevernas motorik i undervisningen med redskapsgymnastik. För att göra det använder de sig av olika redskap. Det som tydlig framkommer är att det är svårt att bedöma eleverna lika. Lärare gör på olika sätt för att bedöma eleverna då läroplanen uppfattas olika av lärarna som deltagit i studien. Godtyckligt, inte tydliga samt bedöma på olika sätt är några delar som framkommer från några lärare när de pratar om kunskapskraven. Vissa av lärarna tycker det är svårt att bedöma värdeorden som finns i kunskapskraven. Erfarenhet spelar roll när det kommer till att förstå dem. Även tidigare forskning påvisar att bedömning är en tolkningsfråga. Det är mycket som talar emot att olika lärare bedömer elever likvärdigt vilket kan leda till olika betygssättningar. Att få en mer likvärdig betygssättning är något alla lärare måste ha som ett gemensamt mål, detta enligt skollagens §6.

Nyckelord

Bedömning, idrott och hälsa, kunskapskrav, lärare, värdeord

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	6
1.2 Litteraturgenomgång	6
1.2.1 Målrelaterade betygssymmetet	6
1.2.2 Styrdokument	7
1.2.3 Kommentarmaterial och hjälpmedel	8
1.2.4 Bedömning och tolkning	11
1.2.5 Tolkningsramar	14
1.3 Tidigare forskning	15
1.4 Sammanfattning av kunskapsläget idag	17
1.5 Syfte och frågeställningar	17
2. Metod	18
2.1 Tillvägagångssättet	19
2.2 Urval	19
2.3 Databearbetning	20
2.4 Trovärdighetsaspekt	21
2.5 Etiska aspekter	22
3 Resultat och analys	22
3.1 Gymnastikredskap	23
3.1.1 Precision och säkerhet	24
3.1.2 Bedömning	25
3.1.3 Videodokumentation	27
3.1.4 Kunskapskraven	27
3.2 Värdeord	28
4 Diskussion	29
4.1 Allmän diskussion	29
4.2 Metoddiskussion	29
4.3 Resultatdiskussion	30
4.3.1 Gymnastikredskap	30
4.3.2 Precision och säkerhet	31
4.3.3 Bedömning	33
4.3.4 Videodokumentation	35

4.3.5 Kunskapskraven.....	36
4.3.6 Värdeorden.....	36
5 Referenser.....	38
6 Bilagor.....	41
6.1 Bilaga 1.....	41
6.2 Bilaga 2.....	43

1. Inledning

Hur bedömer lärare elever i idrott och hälsa? Det är ett stort och svårt ämne att svara på. Jag har under de senaste två åren av min idrottslärarutbildning funderat kring om den svenska skolan är en rättvis plats då det kommer till betyg och bedömning.

Under min tid på min verksamhetsförlagda utbildning (VFU) har min handledare uppmanat mig att ha med *bedömning* då jag planerat och genomfört mina lektioner. Min handledare har utmanat mig så att jag har tränat på att se hur eleverna utför de aktiviteterna jag har planerat för dem. Tanken från min handledare har varit att jag hela tiden ska bedöma mina elever så att jag ser att de klarar kunskapskraven som står i skolans läroplan.

Finns det då någon mall för att bedöma eleverna eller är det jag som lärare som ska tolka elevernas utförande av en aktivitet? Jag och min handledare har diskuterat mycket över hur en lärare ska förhålla sig till värdeorden *till viss del*, *relativt väl* och *väl* som finns i kunskapskraven för årskurs 6. Vad innebär och betyder värdeorden för varje enskilt moment i det centrala innehållet? Det som jag också funderat över när jag haft lektioner på min VFU skola är om min lektion överensstämmer med vad kursplanen och kunskapskraven säger. Det har varit lite problem att omvandla texten till praktiken. Jag är inte ensam om att uppleva detta som blivande idrottslärare, för andra idrottslärare framhåller just denna problematik i skolinspektionens *kvalitetsgranskningsrapport* (2012:5).

Jag och min handledare har också diskuterat mycket hur vi kan få en likvärdig bedömning för alla elever. För att kunna göra en likvärdig bedömning måste idrottslärare vid olika skolor träffas och till exempel diskutera kunskapskraven för idrott och hälsa. Jag har under min VFU inte varit på någon samverkansträff mellan idrottslärare från andra skolor i kommunen. I skolinspektionens *kvalitetsgranskningsrapport* (2012:5) kommer de in på samverkan och menar att samverkan inte är vanlig hos idrottslärare.

Jag ser det som viktigt när jag tar min examen att jag har bra kunskaper för att sätta rättvisa betyg på mina framtida elever. I detta examensarbete är jag intresserad av att sätta fokus på

detta område och utgår från *Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet* (2011)¹ och kunskapskraven för årskurs 6. I skollagen, paragraf 6, står det följande:

”Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet varhelst i landet den anordnas. ” (s. 24)

Som utgångspunkt för min studie är delen ”rörelse” i kursplanens centrala innehåll. För att ”smalna av” studien har jag valt att fokusera på punkten ”sammansatta grundformer i kombination med gymnastikredskap och andra redskap”.

I *Kommentarmaterial till kursplanen i idrott och hälsa* (2011) finns följande förtydligande av momentet:

”Här ligger en tydligare betoning på elevernas förmåga att utföra sina rörelser med olika grad av säkerhet och precision, både individuellt och med anpassning till andra elever” (s11)

1.1 Bakgrund

Denna del innehåller forskning inom styrdokumentet och även hur kunskapskraven ser ut för rörelsedelen i idrott och hälsa. Forskningsgenomgång av gymnastikbedömning kommer att presenteras samt vad andra har skrivit om kunskapskrav. Jag kommer även komma in på hjälpmedel för lärare, tolkningsramar och den hermeneutik teorin.

1.2 Litteraturgenomgång

1.2.1 Målrelaterade betygssystemet

Målrelaterade betygssystemet presenteras då det är detta betygssystem som lärare i svenska skolor ska följa. Larsson och Meckbach (2007) beskriver det målrelaterade betygssystemet som vi har i Sveriges skolor. De påpekar att betygssystemet innebär att elevernas prestationer under en idrottslektion bedöms utifrån olika kriterium och mål som har tagits fram i förväg. Författarna kommer också in på att det målrelaterade betygssystemet är hur eleverna presterar

¹ Jag kommer fortsättningsvis att använda förkortningen Lgr11 då jag refererar till *Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet*

och behärskar de olika kriterium och mål som är uppsatta. Larsson och Meckbach (2007) menar att det inte är att skilja eleverna mellan varandra.

1.2.2 Styrdokument

I *Lgr11 (2011)* så kan vi läsa att varje skolämne är uppdelad i fyra avsnitt som syftet, målen, det centrala innehållet och kunskapskraven. Eriksson och Henriksson (2012) förtydligar dessa fyra avsnitten med att beskriva dess innehåll.

Syfte

Eriksson och Henriksson (2012) tar upp att syftet i läroplanen är att undervisningen ska ge eleven kunskaper i det specifika ämnet. Syftet ska beskriva vilka kunskaper en elev ska få möjligheten att utveckla. I syftet ställs också krav vad som inte ska betygsättas och även krav på undervisningen. Det som inte ska betygsättas kan vara till exempel värdegrundsfrågor.

Mål

I målet anger Eriksson och Henriksson (2012) fyra olika kunskapsuttryck. ”förmåga att”, ”kunskaper om”, ”förståelse av”, och ”färdigheter i att”. Dessa fyra uttryck återger läroplanens fyra kunskapsformer som är: fakta, förståelse, färdigheter och förtrogenhet.

Det centrala innehållet

I denna del menar Eriksson och Henriksson (2012) att här beskrivs ämnets innehåll, alltså det som ska tas upp inom det aktuella ämnet. Författarna skriver också att här står det inte hur mycket varje del från det centrala innehållet en lärare ska använda. Läraren får också själv bestämma i vilken ordning det centrala innehållet ska tas upp. Utifrån det centrala innehållet ska eleverna utveckla kunskaper mot målen.

Kunskapskraven

Här skriver författarna att kunskapskraven framställer vilken kvalitet eleverna ska visa samt sitt kunnande i målen i det specifika ämnet. Kunskapskraven formuleras i löpande text och har sin utgångspunkt från de specifika ämnens mål. Det finns en progression mellan de olika betygsnivåerna som är E, C, A där E är det lägsta och A är det högsta betyget. Eriksson och Henriksson (2012) skriver också att för varje kunskapsform ska det sättas ett betyg alltså E, C, A. En elev kan också få betyget D eller B. För att få ett B ska eleven nå först alla mål för C och sedan ska eleven till övervägande del uppnå de mål för A då får eleven ett B i betyg. För

ett D ska eleven nå först alla mål för E och sedan ska eleven till övervägande del uppnå de mål för C då får eleven ett D i betyg. Eriksson, Henriksson (2012) skriver att en lärare ska läsa kunskapskraven, centralt innehåll, mål, syfte som en helhet.

Idrott och hälsas kunskapskrav

I *Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (2011)* skriver de följande om kunskapskraven i idrott och hälsa för årskurs 6 (Jag tar bara med det som berör studien):

Betyg E	Betyg D	Betyg C	Betyg B	Betyg A
<i>”Eleven kan delta i lekar, spel och idrotter som innefattar sammansatta motoriska grundformer i olika miljöer och varierar och anpassar sina rörelser till viss del till aktiviteten”s58</i>	<i>Betyg D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.s58</i>	<i>”Eleven kan delta i lekar, spel och idrotter som innefattar sammansatta motoriska grundformer i olika miljöer och varierar och anpassar sin rörelse relativt väl till aktiviteten”s58</i>	<i>Betyg B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.s58</i>	<i>”Eleven kan delta i lekar, spel och idrotter som innefattar sammansatta motoriska grundformer i olika miljöer och varierar och anpassar sin rörelse väl till aktiviteten”s58</i>

1.2.3 Kommentarmaterial och hjälpmedel

Skolverket har arbetat fram ett kommentarmaterial till kursplanen i idrott och hälsa med syfte att hjälpa bedömande lärare. På skolverkets hemsida under frågor och svar så svarar skolverket på frågan *Hur ska man tolka begreppen i kunskapskraven?* Skolverket skriver att till de flesta ämnen används ett antal värdeord som får sin betydelse i det samband som värdeorden är skrivna i respektive ämne. Skolverket påpekar att det är svårt göra generella definitioner av värdeorden. Om vi tar idrott och hälsa som exempel så kan vi läsa i *Kommentarmaterial till kursplanen i idrott och hälsa (2011)* där några värdeord är följande, ”till viss del”, ”relativt väl” och ”väl”. I *Kommentarmaterial till kursplanen i idrott och hälsa (2011)* skriver de följande om dessa värdeorden:

”Uttrycken används också för att beskriva hur väl anpassad användningen av till exempel strategier, metoder, verktyg, begrepp eller modeller är till olika situationer. Exempelvis i frasen eleven kan välja och använda strategier och metoder med viss anpassning till problemets karaktär. Viss anpassning innebär i exemplet ovan att eleven väljer och använder strategier och metoder med någon tanke om att de ska fungera i den aktuella problemsituationen. På högre betygsnivåer krävs att eleven väljer och använder strategier och metoder som är allt mer effektiva i förhållande till problemet som ska lösas.” (s25)

På skolverkets hemsida kan man läsa ”frågor och svar” från lärare. Där skriver de också att kommentarmaterialen ska ge lärare en djupare samt bredare uppfattning hur kunskapskraven är uppbyggda. Skolverket tar upp att kommentarmaterialen har utgått ifrån autentiska elevexempel där lärare ute på skolor har bedömt elever. Lärarnas bedömning av de autentiska elevexemplen kan vara till hjälp för andra lärare då de bedömer en elev utifrån värdeorden.

I skolverkets *Bedömningsstöd i idrott och hälsa för årskurs 7-9* (2012) skriver de om hur bedömning kan ske utifrån rörelsedelen från det centrala innehållet. För att en elev ska lösa en rörelseuppgift handlar bedömning om den kvalitativa nivån en elev har, det menas vilken förmåga och kvalitet eleven har att klara av en rörelseuppgift enligt värdeorden till viss del, relativt väl och väl. Skolverket (2012) tar också upp att lärare kan använda sig av kommentarmaterialet som finns till idrott och hälsa som ett hjälpmedel till att bedöma elever. De hänvisar även till en film som ligger ute på Skolverkets hemsida där lärare diskuterar värdeord samt ger sin bild av hur de skulle bedöma elevers utföranden i idrottsundervisning.

Skolverket (2012) tydliggör de miljöer och sammanhang som kunskapskraven tar upp. Med miljöer skriver skolverket att detta innebär att undervisningen ska bedrivas både utomhus och inomhus. Även att undervisningen bedrivs i närliggande grönområden, simhallar, gymnastiksal, idrottshallar, skridskobana. De skriver om vilka redskap som en idrottslärare kan ha användning för under en undervisning i idrott och hälsa och några redskap som de tar upp är: bommar, kastredskap, plintar, linor och bänkar.

Skolverket har lagt upp en film på sin hemsida där idrottslärare som undervisar i årskurser 7-9 träffas och diskuterar kunskapskraven för årskurs 9. Jag ser det väsentligt att ta med denna film i studien för att det enda som skiljer sig mellan kunskapskraven för rörelsedelen mellan årskurs 6 och 9 är att de har bytt ut en mening. I Lgr11 (2011) står det i kunskapskraven för

årskurs 6 ”*sammansatta motoriska grundformer*” (s58) och för årskurs 9 står det ”*komplexa rörelser*” och de har även lagt till sammanhang i rörelsedelen för årskurs 9 (s60). I filmen träffas fyra lärare, två män och två kvinnor och vilka alla är lärare från olika skolor. De träffas för att samtala om en likvärdig syn på värdeorden ”till viss del”, ”relativt väl” och ”väl” ur kunskapskraven från Lgr11 (2011), samt vad dessa värdeord betyder i praktiken. Värdeorden ”till viss del” är för betyget E, ”relativt väl” är för betyg C och betyget A är för ”väl”. Som utgångspunkt för diskussionerna har lärarna olika filmsekvenser där de ser elever utföra olika övningar i redskap som tillhör rörelse delen från det centrala innehållet.

I skolverkets *Bedömningsstöd i idrott och hälsa för årskurs 7-9* (2012) så har de tydliggjort lärarnas kommentarer från den filmsekvens som finns på skolverkets hemsida. De har satt in lärarnas kommentarer i kunskapskravens betyg E, C, A på följande sätt på sida 8:

E	C	A
Eleven rör sig mindre rytmiskt och med bristande balans	Eleven rör sig med relativt god rytm och balans	Eleven rör sig med god rytm, precision och balans
Eleven rör sig med långsamma och stela rörelser med mindre konsekventa rörelseövergångar	Eleven rör sig med relativt väl etablerade och konsekventa rörelser med stabila rörelseövergångar	Eleven rör sig med etablerade, avspända och konsekventa rörelser med flyt och stabilitet i rörelseövergångar
Eleven är mindre beslutsam och kan behöva flera försök för att utföra rörelsen	Eleven är till övervägande del beslutsam och kan upprepa rörelsen med liknande resultat	Eleven är mer beslutsam och kan upprepa rörelsen med samma goda resultat
Eleven rör sig mindre ekonomiskt; dvs. ett rörelsemönster med delvis avvägd kraftinsats	Eleven rör sig till övervägande del ekonomiskt; ett rörelsemönster med avvägd kraftinsats	Eleven rör sig ekonomiskt; ett rörelsemönster med väl avvägd kraftinsats

Jag avslutar med att citera en lärare efter att ha tagit del av skolverkets filmer för rörelsedelen:

” jaaa ,det finns tusentals olika rörelse situationer/uppgifter att använda som exempel, men det är ju väldigt viktigt att samtala gemensamt, vad är det vi ser?, hur bedömer vi det här? Utifrån vilka kriterier? Och nu tittar vi på olika sekvenser som vi isolerar plockar isär i delar, men det viktiga är ju hur vi ska bedöma helheten för just kunskapskraven i rörelse, men åter igen så tillsammans med underlag från alla andra rörelseuppgifter vi får” (14.41minuter in i filmen)

I Skolverkets *Bedömningsstöd i idrott och hälsa för årskurs 7-9* (2012) tar de upp hur bedömningen ska bli så likvärdig och så rättssäker som möjligt. Skolverket (2012) menar att det är viktigt att validiteten är hög, det menas att bedömningen som en lärare gör är relevant. Har en lärare kriterier att elever under en lektion ska springa eller hoppa så snabbt och långt som möjligt menar Skolverket (2012) att då har bedömningen en bristande relevans. De tar också upp frågan om hur en lärare ska undvika att bedöma elever utifrån hur snabbt och hur långt en elev springer eller hoppar.

1.2.4 Bedömning och tolkning

För att få en hög validitet skriver skolverket (2012) att de uppgifter som en lärare ger en elev samt de bedömningar som en lärare ska göra utifrån uppgiften överensstämmer med kunskapskraven. Annerstedt (2007) kommer också in på bedömning, om lärarens arbete för att bedöma eleverna. Han tar upp att en lärare ställer följande frågor då en bedömningssituation ska utföras, varför, vem, vad, hur, när. Även Eriksson och Henriksson (2012) påpekar att det är viktigt att en lärare ställer frågor inför att de gör bedömningar. De frågor som dessa författare tar upp är varför, vad samt hur. När Eriksson och Henriksson (2012) skriver om varför, menar författarna att det kan vara för att en lärare väljer ett visst moment då eleverna visar sina kunskaper. I frågan *vad* menar de vad som ska bedömas i undervisningen, *hur* så kommer de in på hur bedömningen ska utföras till exempel i ett skriftligt prov.

På internet har Katarina Schenker gjort ett inlägg på forumbloggen som finns på hemsidan idrottsforum.org. Där har hon skrivit sina tankar kring materialet för bedömningsstödet för idrott och hälsa för årskurs 7-9. Hon har även synpunkter kring filmen som ingår i bedömningsstödet.

Hon tycker efter att ha läst och sett filmen att materialet och filmen framhäver fysiologiska ”A-barn” som har de rätta föräldrarna och därför bör få högre betyg. Hon fortsätter med att skriva att de eleverna:

”som har något av värde att visa upp, kommer att göra detta, de som inte vill visa upp sig kommer inte heller fortsättningsvis att vilja komma till lektionen” (fjärde stycket)

Problemet som hon ser det är att idrottslärare inte tar sig utanför tävlingsidrotten och dess normer som finns, och att lärare bedömer elever utifrån dessa tillhörande bedömningsmåtstockar. Hon menar att lärare, idrottslärarutbildare, idrottspedagoger som undervisar i idrott och hälsa måste hitta på något nytt för att bedöma elever. Hon fortsätter med att skriva att komplexa rörelser är olika för olika elever, för en elev kan det vara en komplex rörelse medan för en annan elev är det inte en komplex rörelse.

En annan kommun som gjort ett exempel på hur lärare kan jobba med att tydliggöra kunskapskraven är Haninge kommun. De har på ett enkelt sätt omvandlat betygen A-F till praktiken, i detta fall gymnastikmomentet räck. De har lagt ut fyra olika filmsekvenser på Youtube där en elev får visa de fyra olika betygskriterierna i idrott och hälsa. Eleven som visar kriterierna gör detta på övningen räck och börjar med att göra F och avslutar sedan med ett A. Läraren står bredvid och passar. Filmen visar även hur mycket en lärare ska delta i de olika betygskriterierna. Filmerna visar tydligt hur eleven rörelser förändras från att inte ha godkänt som är ett F till att göra ett väl utförande som är ett A.

Annerstedt, Rönholt och Peitersen (2001) skriver att bedömning – undervisande-utvärderande ska betraktas som en process som ger tillbaka information till lärare och eleven. Lindström, Lidberg, Pettersson (2011) tar upp bedömning som stimulerar samt stödjer lärandet medför att elevens kunskaper värderas och analyseras. Vid en sådan bedömning utvecklar sig eleven i sitt lärande samt att eleven har förtroende för sin egen förmåga, författarna menar att eleven kan, vill och vågar. De fortsätter med att beskriva vad som händer om inte en bedömningsanalys görs av eleven och menar att det kan istället uppfattas som ett fördömande och kanske som en dom för eleven. Eleven kan känna att denne inte vågar, inte kan eller inte vill.

Skolverket (2012) ger exempel på tre typer av olika idrottslärare och dessa är följande:

- Lärare som går på ”magkänsla” och intuition – litar på känslan och minnet, prövar ofta inte sina mål.
- Läraren som har samlat in ”bevis” genom dokumentation.
- Läraren som gör bedömningar och planeringar systematiskt av hur när bedömningar ska göras.

Skolverket (2012) tar upp hur lärare gemensamt måste samtala och tolka kunskapskraven för att lärare ska bedöma och ge tillförlitliga och lika svar på följande fråga: Vad innebär det att eleven planerar och genomför friluftaktiviteter med ”viss” kontra ”relativt god” eller ”god” anpassning? (s4) Denna fråga är bara ett exempel och det finns många liknande delar som kan tas från kunskapskraven. Lundahl (2011) skriver också om tolkningen och att lärares viktigaste del är den pedagogiska bedömningen då det handlar om att tolka elevernas förmågor, färdigheter och kunskaper. Lundahl (2011) fortsätter med att varje bedömning hos en lärare är att skaffa sig kunskaper om elevens förståelse som är mycket svårfångat. Författaren fortsätter och menar att lärare är beroende av kvalificerade gissningar. Lärares bedömning av eleven är en tolkning av hur eleven presterat i undervisningen menar Lundahl (2011). Enligt Hult och Olofsson (2011) måste lärare använda sig av tolkningen då riktlinjer och kriterier är otydliga. Detta menar författarna att de ger betyg som betyder olika beroende på vilken lärare som bedömt dem och satt betyget.

I en artikel från Lärarnas tidning (2013) kommer artikeln in på betyg och bedömning. Artikeln är en sammanställning av en enkätundersökning om hur lärare i svenska skolor betygsatt elever i årskurs 6 med deras första betyg. Det var 650 lärare som undervisar årskurs 6 som svarade på enkäten och i artikeln får några lärare lämna sina egna berättelser hur de tänkte kring betygsättningen. I undersökningen är det många lärare som säger att det är svårt att tolka värdeorden i kunskapskraven och med detta gjort att lärare struntat i att använda vissa betyg. När lärarna ber Skolverket om råd får de som svar att de ska använda sin egen professionella bedömning. En lärare säger följande:

”Har talat med kolleger från olika skolor som alla har gjort på olika vis när de har satt betyg. Några har satt C rakt av när de varit osäkra, medan vi på vår skola har valt att sätta E när vi varit osäkra. Vad blir det då för likvärdighet?” (s7)

Mehrzad (2012) kommer in på att det inte är lätt att sätta betyg och att det ständigt beror på din lärare när det kommer till betygsättningar. Han fortsätter med att lärare gör sina egna tolkningar av betygsystemet samt att lärare bedömer olika. I skolverkets film (1 min och 20 sek in i filmen) säger en lärare att kunskapskraven ska vara en helhetsbeskrivning av eleven och rörelsedelen är bara en del av vad kunskapskraven tar upp. Läser vi i *Lgr11 (2011)* så är gymnastikredskap bara en del i rörelsedelen.

I styckerna ovan delger flera författare hur lärare hamnar i en tolkningssituation. Kjörup (2009) skriver om hermeneutiken och att det är hur vi tolkar olika objekt och hur hermeneutiken är läran om tolkning. Gilje och Grimme (2007) påpekar om förståelse och kontext. De fortsätter att hur en läsare, i detta fall läraren, måste ha information om andra verk som textens författare skrivit för att få en tydligare bild av den text de läser. Texten i detta fall är *Lgr11 (2011)*. Gilje och Grimme (2007) tar också upp att vi som människor tolkar många olika fenomen hela tiden och som vi måste göra för att samspela med andra människor. Hermeneutiken har också en tanke som vi kan ta del av i Gilje och Grimme (2007), att vi människor ”alltid förstår något mot bakgrunden av vissa förutsättningar. Vi möter aldrig världen förutsättningslöst” (s. 183). Hermeneutiska cirkeln är en del av hermeneutiska teorin och med den menas att för att förstå något måste jag som person ibland se delarna för att se helheten eller helheten för att se delarna. Den hermeneutiska cirkeln kan också användas när en lärare till exempel läser *Lgr11* som läraren inte förstår på en gång. Då tittar läraren till exempel på olika delar av texten och försöker tolka dem men läraren måste också se på helheten av texten och vise versa.

1.2.5 Tolkningsramar

Eriksson och Henriksson (2012) menar att efter en lärare har rättat, genomfört samt konstruerat ett prov eller test så kan resultatet antingen tolkas absolut eller relativt. Detta beror på vilken avsikt läraren har haft med provet eller testet menar författarna. Skillnaden mellan det absoluta och de relativa är följande enligt dem: det relativa visar vad en elev presterat jämfört med en annan elev. Det absoluta är hur en elevs kunskapsnivå är i ett ämnesområde. De ger ett exempel på den absoluta tolkningen på följande sätt:

”.....tolkning av ett provresultat är att detta ligger till grund för lärarens betygssättning av prestation på provet i termerna av F, E, D, C, B eller A” (s324)

Författarna fortsätter föregående resonemang med exemplet att du skulle vara en elev och få 20 poäng på ett prov när läraren har rättat klart. Det som händer då enligt författarna är att du ställer dig frågan, vad betyder 20 poäng? Är det dåligt eller ett bra resultat? Det de menar är att du behöver sätta in dina poäng i en referensram så du kan tolka ditt resultat. Det måste finnas en referensram för att poängen ska få mening och en betydelse.

Några referensramar som en lärare antagligen får användning av kan vara följande enligt Eriksson och Henriksson (2012).

- Kriterierelaterade referensramen som innebär att vad en elev inte kan och kan i termer av definierade mål.
- Förmågerelaterade referensramen som innebär att läraren har en observerande förmåga och tolka i relation till elevens maximala förmåga.
- Utvecklingsrelaterade referensramen som innebär att läraren relaterar en elevs prestation med en tidigare prestation av samma elev.
- Normrelaterade referensramen innebär att elevens prestation jämförs med andra elevers prestation.

Författarna skriver att de kriterierelaterade referensramen är den mest användbara då vi har ett målstyrt system. De skriver även att den utvecklingsrelaterade referensramen också kan användas då skolan innebär att förbättra och höja elevernas färdighets- och kunskapsnivå.

Vi ser tydligt att det är mycket som är en tolkningsfråga i läroplanen. Då läroplanen och dess värdeord är komplexa vill jag ta reda på hur det påverkar lärare i deras vardagliga arbete och vid bedömning av elever.

1.3 Tidigare forskning

Pizzera Bardels (2012) studie handlar om hur domare i gymnastik bedömer olika komplexa färdigheter. Syftet med studien var att se om de domare som deltog i studien använder sina sensomotoriska erfarenheter när de gjorde sin bedömning. Det var 58 domare som deltog i studien samt 31 gymnaster som gjorde utförandet av den komplexa rörelsen. Domarna fick se de 31 gymnasternas utförande på videofilm och sedan sätta de avdrag som de såg på utförandet, de fick bara se videoklippen en gång. Domarna i studien har en bedömningsmall

som de utgår ifrån för att kunna bedöma gymnasternas utförande. Forskaren i studien ville identifiera vinklar som gymnasterna gjorde. I studien skriver de följande

”an important factor that helps judges optimize judgment quality is their own experience as gymnasts. Using their own sensorimotor experience may equip them to more accurately assess the complex movement patterns in gymnastic skills” (s607)

Det som studien indikerar är att domarnas information av den komplexa rörelsen som gymnasterna gör kommer från sina egna erfarenheter av gymnastik när de gör bedömningen av utförandet. De olika domarna har olika erfarenheter av gymnastik samt även hur länge de har bedömt gymnastik.

Fisette och Franck (2012) har gjort en studie om hur lärare kan ha användning av en matris som bygger på de nationella målen som eleverna ska uppnå. Författarnas syfte med studien är att informera ett antal lärare hur de kan integrera matrisen i den formativa bedömningsmetoden. Matrisen är ett hjälpmedel för lärarna som undervisar elever i yngre och äldre åldrar där lärarna som ofta ska bedöma prestationsbaserade bedömningar av eleverna, detta kan vara mycket svårt för lärare då det sällan finns tydliga kriterier för hur lärarna ska bedöma och observera elevprestationer. Matrisen ska hjälpa lärare att bestämma studenternas utveckling mot deras lärande. De skriver följande gällande bedömning:

” Assessment gives purpose and meaning to instruction and informs teachers, students, parents, and administrators about student achievement of the national standards.” (s23)

Studien kommer också in på hur svårt det kan vara för lärare att hinna se alla elever under bedömningssituationer och då tar författarna upp filmning som en metod som skulle kunna hjälpa lärarna, detta är mycket uppskattat av eleverna att filma. De menar också att för att bli en framgångsrik lärare på att bedöma elever är det viktigt att läraren bestämmer vilka standarder som eleverna ska uppnå. Matrisen är framtagen för att lärare ska kunna mäta elevernas kvalitet när de går i årskurserna: förskoleklass, 2, 5, 8 samt gymnasiet. Det är även frågor med i matrisen som lärarna kan ställa till eleverna om deras utveckling och sedan eventuellt ha en lektion utifrån de svar som läraren fått. Det finns olika standarder för matrisen och de ligger mellan 1-6 och i dessa standarder finns olika nivåer som sträcker sig från nivå 4 till nivå 1. Nivå 4 är hur skicklig en elev är och nivå 1 är bristande i kompetensen.

De skriver att idrottsämnet är en viktig del av elevernas utbildning och att lärarna ska ha en god kvalitet i sin undervisning samt att de utnyttjar de nationella målen. Lärarna ska också använda tillförlitliga bedömningsmetoder samt att de bedömer elevernas utveckling.

Författarna menar att matrisen är den tillförlitliga och giltiga bedömningsmetoden för att mäta resultatet av elevernas resultat utifrån de nationella standarderna. Studien ger även förslag på hur lärare kan använda matrisen i kommande undervisning.

1.4 Sammanfattning av kunskapsläget idag

Efter att ha tagit del av litteratur och andra skrifter är min tolkning att det finns viss problematik att bedöma elever. Lärare måste kunna bedöma elever både summativt/informellt och formativt/formellt. Enligt Skolverket innebär formativ bedömning att målet med undervisning tydliggörs, till skillnad från summativ bedömning som innebär att man som lärare summerar vad en elev har lärt sig. Eriksson och Henriksson (2012) skriver om formell och informell bedömning som går att jämföra med summativ och formativ. Skriftliga prov, där eleven är medveten om bedömningen, är ett tydligt exempel på formell bedömning. Bedömning som sker utan elevens vetskap, till exempel observationer som ofta förekommer inom ämnet idrott och hälsa, är informell bedömning. Dock kan det enligt författarna vara svårt att i praktiken särskilja dessa bedömningar. Forskning som vi kan ta del av på Skolverkets hemsida påvisar att ett samspel mellan dessa bedömningar är att föredra. Inom idrott och hälsa är samspelet viktigt och avgörande för att kunna ge eleverna en rättvis bedömning. Hur är en rörelse ”till viss del” utförd av en elev, och hur är en rörelse ”väl” utförd? Hur går idrottslärare till väga för att bedöma rörelser? Dessa funderingar har gjort mig intresserad av att titta närmare på bedömning inom just idrott och hälsa.

1.5 Syfte och frågeställningar

Syftet är att undersöka hur lärare arbetar med kunskapskraven inom momentet ”gymnastikredskap” samt hur de bedömer elever i årskurs 6 utifrån dessa. Utifrån detta syfte har tre frågeställningar formulerats:

- Vilka aktiviteter väljer lärare för att kunna göra bedömning av elevernas förmåga att genomföra sina rörelser med olika grad av säkerhet och precision, inom gymnastikredskap?

- Hur bedömer lärare elever utifrån värdeorden till ”viss del”, ”relativt väl”, ”väl” inom den valda aktiviteten? Vad ska en elev prestera för att uppnå de olika nivåerna i kunskapskraven?
- Vilka likheter samt olikheter finns mellan lärarnas valda aktiviteter, bedömning och tolkningen av värdeorden?

2. Metod

I denna del av studien kommer metoden att presenteras. I metoden kommer metod, tillvägagångssätt samt urval att tas med. Sedan går jag in på hur bearbetningen av datainsamlingen skett och hur trovärdig studien är. Sista delen i metoddelen är etiska aspekter.

Valet hamnade på att göra en kvalitativ (semistrukturerad) intervju. Johansson och Svedner (2006) skriver att en kvalitativ intervju är en lärarrik metod och att den metoden kan ge mig som lärare användbara kunskaper inför mitt kommande yrkesliv. Kvale och Brinkmann (2009) menar att en kvalitativ intervju innebär att få intervjupersonens synvinkel och deras erfarenheter, forskaren söker eller försöker förstå världen som intervjupersonen är i. Backman (2008) skriver följande om kvalitativ metod

” ...intresserar sig för hur individer upplever, tolkar och strukturerar en omgivande verklighet i relation till sin tidigare kunskaper och erfarenheter – hur livet och omvärlden får (har) mening” (s54)

Dalen (2007) menar att en kvalitativ intervju som metod ger forskaren insikt i hur intervjupersonen tankar, känslor, erfarenheter är i det aktuella ämnet som studien vill undersöka. Mitt intresse var att få spontana svar med hjälp av intervjuguiden samtidigt som intervjun var någorlunda strukturerad.

Kvale och Brinkmann (2009) skriver om tematisk relaterade frågor och om att spontana svar från intervjupersonen beskriver en berättelse av intervjupersonens tolkning av ett ämne. Författarna fortsätter med att skriva att mer spontana svar från intervjupersonen ger oftare oväntade och livligare svar. De hävdar att om frågorna är mer strukturerade och att forskaren inte är ute efter spontana svar så kan de bli lättare att strukturera intervju teoretiskt under analysen. I min intervju har jag utgått från båda delarna, spontana svar från en någorlunda strukturerad intervju.

Dalen (2007) skriver att en semistrukturerad intervju innebär att samtalen i intervjun har bestämda ämnen och det är forskaren som har valt det specifika ämnet. Hon menar att en intervjuguide ska innefatta temaområdet och att frågorna i intervjuguide ska vara så pass tydliga att de täcker de viktigaste områdena i studien. En intervjuguide gjordes med de olika temaområdena: gymnastikredskap, kunskapskrav och bedömning av gymnastikredskap. (bilaga 1)

2.1 Tillvägagångssättet

Kontakt med idrottslärare togs genom att jag åkte runt på skolor och att ringde till idrottslärare. När kontakten tagits med en lärare så fick han/hon ett informationsbrev (se bilaga 2) där även temaområdet nämndes. När intervjun skulle ske var det på en plats som idrottslärarna fick välja. Intervjuerna gjordes enskilt med bara jag och idrottsläraren. Idrottslärarna informerades om temaområdet men de visste inte vilka frågor som skulle komma. Lärarna fick inte se mina frågor tidigare för att svaren skulle vara spontana och att lärarna inte skulle kunnat ha skrivit ner svaren tidigare. Under intervjuerna fick lärarna öppet svara på frågorna från intervjuguiden (se bilaga 1). Det var ingen större skillnad på längden mellan lärarnas intervjuer.

Intervjuerna spelades in med två telefoner (Samsung och iPhone4) för att jag på ett lätt sätt skulle få med allt som idrottsläraren sa samt att kunna gå tillbaka och lyssna igen när sammanställningen av intervjuerna gjordes. Dalen (2007) menar också att det är viktigt att spela in intervjuerna då det är viktigt att få med intervjupersonens egna ord. Johansson och Svedner (2006) betonar att inspelade intervjuer kan göra så det blir tydligare för läsaren. Jag valde att använda mig av två telefoners röstmemon under intervjun för att försäkra mig att inte telefonerna skulle gå sönder, och att intervjun inte blev inspelad. Intervjuerna tog mellan 25 minuter till 30 minuter. I transkriberingen av intervjuerna har talspråk omvandlats till skriftspråk, detta gjordes för att göra det lättare att läsa. Det har ingen påverkan på intervjuernas innehåll. Har även citat från lärare med i resultatdelen för att göra det tydligare. Därefter sammanställdes intervjuerna och analyserades.

2.2 Urval

Studien har innefattat fyra intervjuer med idrottslärare som undervisar och sätter betyg på årskurs 6 i idrott och hälsa. Jag valde att bara intervjua idrottslärare som sätter betyg på

årskurs 6 då syftet enbart berör dessa lärare. Intervjuerna har ägt rum på fyra olika skolor i samma kommun. Skolorna och idrottslärarna valdes, som Hassmén och Hassmén (2008) menar, ur ett bekvämlighetsurval då skolorna ligger nära mig som gjort studien. Det är ändå en slump med i urvalet då de tillfrågade idrottslärarna gjordes utifrån att jag ringde till de skolor i kommunen som jag kom på först. De lärare som hade möjlighet att ställa upp fick delta i studien, även det är en slump i urvalet enligt Hassmén och Hassmén (2008).

2.3 Databearbetning

När intervjuerna var gjorda bearbetades de igenom för att höra om allt kom med samt att få en ännu bättre förståelse över svaren som idrottslärarna gav. Intervjuerna bearbetades igenom nästan omgående efter att intervjun med en idrottslärare var gjord. Efter att detta gjorts bearbetades intervjuerna igenom igen och då transkriberades intervjuerna på datorn samtidigt. För att få struktur av transkriberandet användes intervjuguiden (bilaga 1). Först skrevs intervjuerna ner på papper för det var lättare för mig att få ett större sammanhang av intervjuerna. Svaren från idrottslärarna skrevs under den fråga (bilaga 1) som lärarna svarade på, talspråk ändrades till skriftspråk och vissa delar ur intervjuerna transkriberades inte för det var inte relevant för studien. Detta gjordes för att få en tydligare bild av hur lärarna svarade på varje fråga. Det blev också lättare att analysera de olika svaren när detta gjordes. När alla intervjuer var transkriberade till datorn så började analysen av svaren samt att titta på likheter och skillnader. Analysen inspirerades av den hermeneutiska cirkeln för att tolka idrottslärarnas svar. Hermeneutiken är läran om hur vi tolkar olika objekt enligt Kjörup (2009). När vi ska använda hermeneutik i ett vetenskapligt synsätt använder vi hermeneutiska metoder för att tolka och få förståelsen av dess villkor. Hassmén och Hassmén (2008) skriver också om hermeneutisk och menar att centrala begrepp inom hermeneutiken är tolkning och förståelse. De fortsätter med att beskriva att hermeneutiken även omfattar intervjutexter. Intervjuerna är olika delar som tolkas och bildar studiens helhet. Helheten är studien och för att förstå helheten måste jag sätta mig in i de olika intervjuerna.

Gilje och Grimme (2007) skriver också att vi som människor tolkar många olika fenomen hela tiden och det måste vi göra för att samspela med andra människor. Hermeneutiska cirkeln är en del av hermeneutiska teorin och med den menas att för att förstå något måste jag som person ibland se delen för att se helheten eller helheten för att se delen. Intervjuerna är delar som tillsammans skapar en helhet i studien.

För att få en struktur i resultatdelen använde jag mig av olika ord från frågeställningen för att skapa rubriker. Exempel på rubriker i resultatdelen är: gymnastikredskap, bedömning och kunskapskrav. Jag gick igenom alla transkriberade interjuver och tolkade svaren och satt in dem under de rubriker jag tyckte att de passade på. Varje idrottslärare fick en benämning i min studie och dessa var lärare 1, lärare 2 och så vidare.

2.4 Trovärdighetsaspekt

Genom systematiskt och noggrant arbetssätt ska min studie nå trovärdighet. För att samla in data till studien har en kvalitativ intervju använts och för att analysera data så har en tolkning gjorts av data. Den hermeneutiska cirkeln användes för att analysera data. Hassmén och Hassmén (2008) menar att inom den kvalitativa forskningen används ord så som tillförlitlighet, pålitlighet, upprepbarhet. Dessa ord används då istället för reliabilitet, som är mer förknippat med den kvantitativa forskningen. Dalen (2007) skriver att det är viktigt att andra forskare ska kunna göra om samma studie utifrån de metodbeskrivningar som ges. Dalen fortsätter med är att det kan vara väldigt svårt för en annan forskare att göra samma forskning då en kvalitativ intervju användes som metod. Det som författarna menar då är att forskaren ska vara väldigt noga med att beskriva hur forskaren har gått till väga i forskningsprocessen. I min studie finns en tydlig beskrivning hur studien är uppbyggd och genomförd. Genom att jag har använt mig av en och samma intervjuguide (bilaga 1) vid intervjuerna så är det lätt för en annan att göra en liknande studie och det gör att pålitligheten ökar.

Det som kan göra att pålitligheten sjunker är att analys av data och framtagande av resultatet tolkats. Den tolkning jag gör av insamlad data kanske inte görs av en annan forskare men för att det ska bli tydligare har citat tagits med under resultatdelen. Det som också skulle höja trovärdigheten skulle vara om det också gjordes observationer under lektioner med redskapsgymnastik. Detta skulle gjorts för att få en större förståelse av vissa svar som idrottslärarna gav. Tiden räckte inte till för att göra det.

Bjereld, Demker och Hinnfors (1999) tar upp validiteten och författarna menar att det är vad det är som ska mätas. När intervjuguiden togs fram (bilaga 1) hade syftet och frågeställningen stor inverkan för det är ju det som intervjuguiden ska svara på. Intervjuguiden är framtagen på ett visst ämne och de intervjuade lärarna visste bara om temaområdena inför intervjuerna.

Dalen (2007) menar att för att få en högre validitet är det viktigt att intervjuaren ställer bra frågor (bilaga 1) och att intervjuaren ger intervjupersonen tid att ge innehållsrika samt fylliga svar. Genom att intervjuerna spelades in fick lärarna tid på sig att svara på frågorna, samt att det minskade risken att missa något som lärarna sa. Detta gör att studien också stärks. Det finns en viss risk för minskad validiteten vid intervjustudier av detta slag då lärarna eventuellt inte svarar vad de tycker utan svarar efter vad de tror jag vill höra. Detta är troligen en liten risk då lärarna är anonyma i min studie och under intervjuerna kändes det väldigt bra och svaren var mycket välformulerade och tydliga.

Det är bara fyra idrottslärare som deltagit i studien och det gör att generaliseringsgrad är låg för att dra någon generell slutsats. Det ger dock en indikation om hur dessa idrottslärare jobbar och bedömer.

2.5 Etiska aspekter

Under hela studien har ett etiskt förhållningsätt använts. Vetenskapsrådet (2012) tar upp de fyra huvudkraven som är informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet samt nyttjandekravet. Alla dessa delar som vetenskapsrådet (2012) skriver om finns i informationsbrevet (bilaga 2). Inför varje intervju berättades att intervjuerna skulle spela in och det var ingen av idrottslärarna som hade problem med det. Under intervjun informerade intervjuaren att svaren kommer att användas som svar från ”lärare 1”, ”lärare 2” o.s.v, för att inte använda deras riktiga namn. Jag har varit tydlig med att det är bara jag som har tillgång till svaren som de ger under intervjun, samt att datamaterialet kommer att förstöras efter att studien är klar. Alla idrottslärare som varit med i intervjun har själva samtyckt att medverka i studien. Identiteten på skolorna och på idrottslärarna har varit viktigt att inte skriva i min studie för att ingen ska kunna spåra upp skolorna eller lärarna.

3 Resultat och analys

I denna del av studien kommer resultatet och analysdelen att presenteras. Strukturen jag använder är utifrån intervjuguiden, se bilaga 1. Det är fyra idrottslärare som har varit med i studien. Lärarna har fått beteckningen lärare 1, lärare 2, lärare 3 samt lärare 4. Lärare 1 är en 40-årig man, som har jobbat som idrottslärare sedan 1996. Han är utbildad fritidspedagog samt att han har läst 30 högskolepoäng idrott. Lärare 2 är en 49-årig man, som har jobbat som idrottslärare i 5 år. Även han är utbildad fritidspedagog samt att han har läst A-kursen i idrott.

Lärare 3 är en 41-årig man som har jobbat som idrottslärare sedan 2009. Han är utbildad gymnasielärare i idrott och hälsa. Lärare 4 är en 42-årig man som är utbildad matematik- och NO-lärare med inriktning idrott och hälsa i 12 år. Alla dessa idrottslärare sätter betyg på elever i årskurs 6.

Lärarnas yrkeserfarenhet sträcker sig från 4 år till 17 år och lärarnas beteckning kommer att förkortas med följande: lärare 1 är L1, lärare 2 är L2, lärare 3 är L3, lärare 4 är L4. Alla lärare som deltagit i studien trivs med att undervisa i ämnet idrott och hälsa.

3.1 Gymnastikredskap

Alla lärare har gymnastikredskap med i sin planering under skolåret. De redskap de använder är bland annat bom, räck, bänk, matta, ringar, ribbstolar och hinderbanor. L4 har en annan inställning och menar att han använder alla redskap som finns att tillgå i idrottshall. L4 menar att han inte *././ försöker inte begränsa det till några redskap.* L1 påpekar att på deras skola har de ingen idrottshall och fortsätter *./.../ vi får åka runt till olika idrottshallar och just nu de senaste åren har vi varit på en och samma skola. Vi får ju ta materialen där det finns, ibland har vi varit i tomma lokaler. Vi har varit i idrottshallar som har för höga korgar som är för gymnasiet. Nu är vi i en idrottshall och det är okey, gymnastikredskapen är väl lite uttjänta, men vi försöker/.../*

L3 använder sig av brottarmatta för att *././ köra lite motoriska övningar som till exempel pargymnastik/./* då han har goda kunskaper i brottnings och tillgång till en sådan matta. L2 kommer in på leken *././ha med ett lekmoment i det. Att man kanske spelar spökboll till exempel så att man bryter av och sedan kör man gymnastik ././* L4 skulle vilja ha mer tid till att fundera kring hur han ska använda de olika redskapen för att kunna bedöma eleverna men det finns inte berättat han. Oftast så sker det bara av farten.

L3 nämner en viktig sak i redskaps-gymnastiken och det är vad det är för kvalitet på redskapen och han berättar att han har redskap som inte har blivit utbytt på många år. L3 berättar att detta kan sätta gränser i hur man vill jobba med redskaps-gymnastik. Alla lärare är mån om att öka elevernas motorik i undervisningen med redskaps-gymnastik.

3.1.1 Precision och säkerhet

Alla fyra lärare kommer in på hur de gör för att eleverna ska få visa sin precision och säkerhet och lärarna väljer ett varsitt exempel. L1 väljer bänken och kommer in på *./.../ För att få ett E, säg att jag har en koordinationsövning att hoppa från ena sidan till den andra, då ska dom naturligtvis klara det, tar de sig över från ena sidan till den andra även fast dom inte riktigt är jämfota eller inte håller i fötterna så får dom ett E, då har dom försökt och gjort sitt bästa./* Han fortsätter med att säga att gör eleven denna övning jättebra så kanske det är ett C, men för att få ett A så kanske man måste komplettera övningen med något. L1 menar också att det är viktigt att välja ut redskap som man verkligen kan se elevernas motorik.

L2 tar plinten som exempel och han visar eleverna hur ett hopp på plinten ska se ut eller så får en elev visa. Han kommer även in på att han har nog inte visat eleverna hur ett E hopp ser ut, C hopp ser ut samt hur ett A hopp ser ut. Men han vet hur ett A hopp ska se ut och försätter *./.../ Det här är ett A om man tänker så och det blir ju liksom, jag sätter E att komma över plinten eller upp på plinten, det beror ju på lite grann, godkänt eller ett E, om man tänker så och spannet där i mellan får vara ett C./.../* L2 kommer också in på att han tittar på vinkeln som eleverna har när de hoppar över samt att benen ska vara rakt i hopp. Upphoppet och landningen är också en del av bedömningen som L2 gör i elevens hopp. L3 kommer in på bommen och då har eleverna med L3 kommit fram till hur ett A ska se ut på bom delen *./.../ ha en väldigt strikt kropp med blicken fram och armarna ut ./.../*

L4 tar också plinten som L2 menar att för att eleverna ska få visa sin säkerhet och precision så har L4 berättat för eleverna vad som krävs för de olika betygsdelarna. För att få ett E tar sig eleven över plinten på olika sätt kanske inte graciöst eller smidigt men det tar sig över. För C så menar L4 att eleven ska utveckla rörelsen över plinten under lektionens gång eller årens gång. L4 ser snabbt vilka elever som har bra självkänedom om sin motoriska förmåga då de ganska enkelt kan hoppa över en plint eller göra en volt. Dessa elever får höga betyg. Han kommer även in på att det handlar om att eleverna ska kunna ändra sin rörelse för att bli bättre. Han tillägger att eleverna ska få möjlighet att visa sina styrkor och att de ska träna på sina svagheter.

Både L2 och L3 kommer in på hur det var för dem under sin skoltid, att det fick nöta gymnastikövningar. Men båda tycker det är viktigt att eleverna får nöta på den valda aktiviteten bland annat för att träna upp muskelminne säger L2. L3 försätter och menar att det

är viktigt att eleverna får träna på till exempel en kullerbytta över en längre period för alla kanske inte klarar av det på en gång. *././ En person som aldrig slagit en kullerbytta är ju jätterädd för det. Då måste eleven få möjlighet att öva på kullerbyttan. Eleven kommer växa enormt när den klarar en kullerbytta men eleven kanske klarar det först lektion 6././.* L1 försätter i samma banor *././ elevens kropp kanske inte fattar just denna övning för att övningen var ny för eleven. Då måste jag ge eleven flera chanser. ././*

L4 menar att vissa övningar som han har under en lektion är nya för alla elever men att övningen kommer kanske *././för en del elever kommer det alltid att vara ny.* L4 menar att elever gör förändringar i sina rörelser så kommer övningen att kännas igen och eleverna utvecklar rörelsen. L3 kommer in på romerska ringar och berättar att om en elev kan behärska detta och till exempel kan göra fågelboet, som är en övning som kan göras i ringarna, så menar L3 att eleven får poäng av alla andra elever samt att det för L3 är tydligt att eleven får ett A om denne kan göra fågelboet redan i årskurs 6.

3.1.2 Bedömning

Självbedömning och kamratbedömning är två delar som L2 och L3 tar upp som en metod för att kunna bedöma eleverna. L1 menar att *././ jag lär ju ta det jag ser och det jag gör././* Eleverna som L2 har får träna på att själv bedöma också när det få träna på redskapen och sedan visa för L2. L1 kommer in på att han ska försöka göra en matris av något slag där han kan bocka av elevernas kunskaper. Men just nu så ser han på eleverna hur det går för eleverna och sedan så menar han att det är ganska lätt att se vilka elever som *././ faller jättemycket ur ramen, då har man lite koll././* L1 gör även små anteckningar efter varje lektion för att komma ihåg hur det gick för eleverna. L4 gör också anteckningar av eleverna prestation efter lektionen men L4 påpekar att det är väldigt *././svårt då det är 25 elever som ska bedömas under en lektion.* Tiden på lektionerna är också problematiska tycker L4 också då tiden är alldeles för kort. L4 är inne på samma spår som L1 att det skulle vara bra med någon dokumentationsmall där L4 skulle kunna bocka av elevernas olika förmågor i de olika momenten som läraren har.

L3 kommer in på kamratbedömning och fortsätter att han har tagit fram ett papper med nivåerna 1, 2, 3. Han berättar att dessa kan översättas till våra kunskaper i kunskapskraven E, C, A. Varje moment som L3 har så visar han momentet och sedan diskuterar han med

eleverna vad de tycker att det borde bli för siffra på hans utförande. *././ här kommer vi gemensamt fram till vad som ska gälla. Det är ju fantastiskt skönt, gör jag till exempel en kullerbytta där jag inte kommer runt så tycker allihopa att det inte är godkänt. Det är ju jättebra att dom säger det././* L3 berättar att eleverna får sedan jobba i små grupper för att träna på de olika redskapen och sedan visa för L3. L4 har ett annat sätt som han berättar om och det är att han försöker hitta tre olika elever utifrån kunskapskraven och sedan jämföra. L4 menar att *././ jag skapar bilder av en A-elev som har en väl utvecklad rörelseförmåga och då ser jag hur andra elever är mot A-eleven.*

När det kommer till bedömning säger L1 att det är orättvis att en lärare kan göra en bedömning av en elev medan en annan lärare gör en helt annan bedömning. L4 berättar att han tror att om eleverna vet att en bedömning kommer att göras så menar L4 att det kommer påverka eleverna negativt. Att eleverna blir rädda för att prova övningen eller att de inte vågar utmana sig själv och istället gör en lättare variant av övningen. L1 tycker det är konstigt att det inte har kommit mer matriser som stöd för lärarna. Han har tittat på bedömningsstödet för årskurs 7-9 och sedan förminskat det för att det ska passa årskurs 6. L4 har också tittat på bedömningsstödet i 7-9 och varken L4 eller L1 kan förstå varför det inte har kommit något material för 4-6:an. Men L4 tillägger att det är ju inte klart än men att det kommer att bli bra. L2 och L3 kommer in på nätverket som finns i kommunen där alla lärare träffas och diskuterar många frågor kring kunskapskraven. L2 berättar att det är jättebra att ha nätverk där de kan diskutera kunskapskraven så de får en någorlunda samsyn i hur de ska bedöma eleverna. L3 menar att det också är bra med nätverk och att det är viktigt att träffas så att inte han kommer till sin klass och undervisar eleverna som om de vore på gymnasieelever. L1 nämner inte nätverk utan att han diskuterat med arbetskollegor på sin skola. L4 har inte varit på något nätverk och han är väldigt mån om att det är viktigt att kunna diskutera till exempel vad till ”viss del” är med andra kollegor på andra skolor. Nu får L4 *././ diskuterat det med någon annan än mig själv. Det är ju inte en likvärdig bedömning././*

Alla lärare säger att redskap är bara en del av rörelsedelen och att det är många delar som ska vägas in för att få ett betyg. Lärarna kommer också in på att de inte sätter ett betyg på en gång utan eleverna får träna och sedan visa för lärarna. L3 berättar *././ Ett betyg får eleverna inte efter att eleverna gjort övningen en gång utan de får öva på övningen././* L4 menar att det är en fördel att ha elever från årskurs ett till årskurs 6 då det ska sättas betyg för då har han fått se deras utveckling av deras förmågor.

3.1.3 Videodokumentation

L1, L2 samt L3 tar upp filmning av elevernas utförande av gymnastikredskapen men det är bara L2 som verkligen filmar sina elever i redskapsgymnastiken. L2 känner att det blir en stress i att bedöma eleverna i redskapsgymnastik och att det är många elever som rör sig runt samtidigt. Han fortsätter med att filmningen är ett bra hjälpmedel då han vid ett senare tillfälle kan se på filmen och göra sin bedömning av utförandet. Filmningen är också bra för eleverna menar L2 då eleverna själva får se och göra sin bedömning av sitt utförande och säger följande *././ det en bra infallsvinkel för dem också att de får se själva././*

L1 kommer också in på filmning men han har inte kollat upp om han kan använda filmning som en metod men det ska han göra för han ser det väldigt viktigt att kunna förklara för eleverna samt föräldrarna varför han satt de betyget han gjorde. Filmningen skulle kunna *././ bevisa genom det här, jag behöver inte visa det men utifall eleven och föräldrarna kommer././* Han fortsätter och menar att det skulle hjälpa eleverna också om de fick se att detta krävs för att få ett E, C, A. L3 tar upp att flera kollegor på nätverket som har föreslagit att kunna filma olika rörelser som ska kunna visa att det är en A rörelse, C rörelse samt en E rörelse. L2 tycker det skulle vara bra om det fanns filmer som visar de olika betygen.

3.1.4 Kunskapskraven

L1 har hört att många skulle tycka att kunskapskraven skulle vara lätta att förstå men det kan han inte hålla med om.*././ Jag kan bedöma på ett sätt och du på ett sätt, det är jättesvårt. Jag måste jobba för att alla ska få förutsättning att kunna kliva så högt upp eller så långt om jag säger så. ././*

L2 tycker det har varit lite problematiskt med att sätta sig in kunskapskraven och det är tur att det finns nätverk eftersom lärarna inte fick tillräckligt material kring vad ett E, C samt A innebär. L2 säger dock att mer material kommer. L3 berättar att kunskapskraven är bra och *././Vad jag tycker är inte så viktigt, jag måste förhålla mig till det././* L3 berättar även att kunskapskraven är på en bra nivå samt att allt är med som ska vara med. L4 menar att det är en nackdel att det inte kommit något bedömningsstöd till kunskapskraven. Annars tycker L4 att kunskapskraven är logiska och att ”till viss del” är betyg E. Sedan berättar han att alla lärare i idrott och hälsa tolkar ”till viss del”, ”relativt väl” och ”väl” lite godtyckligt för att det

inte finns något bedömarstöd. L4 berättar att bedömningsstödet för årskurserna 7-9 där står det mycket mer konkret vad en ”till viss del” är. L1 berättar att för att en elev ska få ett E utifrån kunskapskraven då ska eleven tas sig framåt, bakåt, uppåt, neråt i rent grovmotoriska övningar, till exempel springa. L1 har inte varit med om att ha en elev som inte klarar ett E.

L2 tycker att kunskapskraven inte är tydliga som skolverket kommit med. L3 säger att det finns mycket material på hans skola och att det även finns material på skolverkets hemsida. L1 och L3 nämner att det enda som är lätt att bedöma eleverna i är simningsdelen ur kunskapskraven, för att det är fasta sträckor som eleverna ska klara av att simma. L3 berättar att han mer ser sig som en del av elevernas process när de får betyg i årskurs 6 för han menar att slutbetyget får de i årskurs 9 så då är L3 där för att utveckla elevernas lärande.

3.2 Värdeord

L2 menar att erfarenheten spelar roll när det kommer till att förstå värdeorden och vad ”till viss” del kontra ”relativt väl” är. L2 ger ett bra exempel på hur han använder värdeorden. Det är två elever som ska reflektera om hälsa och livsstil i sin hälsobok. En elev skriver ”jag har ätit bra och sovit lite” kontra ”när jag äter ordentlig frukost då fungerar jag bättre i skolan, jag fungerar bättre när jag spelar fotboll.” L2 menar att den sista eleven har kommit ett steg längre i utvecklingen. L3 berättar att det inte är lätt att förhålla sig till värdeord som inte är så konkreta men *././ Andra sidan så ger det mig en större frihet att faktiskt hävda min egen rätt att ha min undervisning och min bedömning. Det är ju ändå jag som är här och det är jag som är undervisare och den bedömande läraren././* L3 berättar att de också på nätverken diskuterar värdeorden för att få en samsyn.

L1 berättar att det är väldigt svårt att bedöma värdeordet ”till viss del”. L1 kan inte på rak arm säga vad ”till viss del”, ”relativt väl” eller ”väl” är men det L1 berättar är att för att få ett A då är eleven bra. L2 menar också att han har en fördel i att bedöma sina elever då han har haft dem sedan de gick i årskurs 4. L4 tolkar ”till viss del” som att eleven inte kan övningen fullt ut och eleven gör på sitt sätt och är nöjd med det. ”Relativt väl” så ska eleven vara en bit på väg i övningen och L4 menar att det kanske inte är i allt men i mycket. Eleven ska förändra sin rörelse för att övningen ska gå framåt. För att nå nivån ”väl” tycker L4 att eleven alltid ska förändra rörelsen så att den passar till övningen genom att till exempel titta på andra elever samt att eleven använder sin kropp. L3 tar och sätter värdeorden i en progression då han

bedömer eleverna. Han berättar även att han aldrig använder värdeorden framför sina elever. L2 berättar att han tror att det kommer att komma mer hjälpmedel för att tolka värdeorden och vad som krävs av eleverna när de till exempel hoppar över en plint.

4 Diskussion

I denna del av studien kommer jag att diskutera och reflektera resultat- och analysdelen jämfört med forskningen och litteraturdelen som jag har skrivit om tidigare. I sista delen av diskussionen kommer jag att resonera kring metoden jag har använt mig av.

4.1 Allmän diskussion

Syftet med min studie var att undersöka hur lärare arbetar med kunskapskraven inom momentet ”gymnastikredskap” samt hur de bedömer elever i årskurs 6 utifrån dessa. För att få svar på syftet har jag använt mig av tre frågor i min frågeställning. Frågorna i min frågeställning har gjort så att jag anser att syftet är uppnått. Syftet har jag fått fram genom fyra intervjuer med idrottslärare som jobbar i årskurs 6 och samtliga lärare sätter betyg på sina elever. Resultatet indikerar att dessa lärare jobbar med redskapsgymnastik på sina lektioner och alla lärare använder olika redskap. Bedömningen och bedömningsmetoder skiljer sig mellan lärarna. Detta kan bero på att flera lärare anser att kunskapskraven inte är tydliga och att värdeorden anses svårtolkade.

Genom att ha fått möjligheten att skriva denna studie så har det gett mig mycket kunskap som kommer följa med mig in i läraryrket. Det har varit en väldig förmån att få göra fyra intervjuer med verksamma lärare och fått deras syn och tankar på hur de arbetar och tänker. Det har varit en nackdel att ha gjort studien ensam då det flera gånger under studiens gång uppstått scenarier och problem som det hade varit bra att diskutera med någon. Idrottslärare har många vägar att gå och det är läraren som skapar sin lektion och gör sin bedömning av eleverna. Det är lärarna som gör sin tolkning av läroplanen samt elever och detta har jag även fått tagit del av i böcker, filmer, forskning.

4.2 Metoddiskussion

Valet av metod hamnade på att göra en kvalitativ intervju med fyra lärare som jobbar inom idrott och hälsa på olika skolor i samma kommun. Då syftet var är att undersöka hur lärare

arbetar med kunskapskraven inom momentet ”gymnastikredskap” samt hur de bedömer elever i årskurs 6 utifrån dessa så var intervjuer det bästa för studien. Hade intresset varit att göra en annan studie på ett helt annat perspektiv kanske enkäter hade varit en bättre metod.

Validiteten är hög tycker jag då det är just dessa lärare jag valt som fått ge sin syn på och tankar på detta område. Det är också lätt för någon annan att göra samma studie vilket gör att validiteten ökar. Pålitlighet sjunker då det är just hermeneutiskt synsätt som användes. Det är min tolkning vilket innebär att om någon annan genomför samma studie kan den gör en helt annan tolkning.

Någon generalisering kan inte göras av denna studie då det är ett för lågt antal lärare som deltagit i intervjuerna. Men studien visar hur dessa lärare jobbar och tänker kring bedömning vilket för mig varit intressant och lärorikt.

Det blev en problematisk start på mitt arbete då jag inte var ute i god tid med att kontakta skolorna och lärarna. När jag var redo för att börja intervjuar var det sportlov vilket gjorde att allt drog ut på tiden.

Jag har lärt mig mycket av att göra dessa intervjuer och av den anledningen tycker jag att det varit en bra metod. Det har blivit tydligt för mig vilka problem som finns. Jag har även fått positiv feedback från de lärare som medverkade i intervjuerna då de ansåg att mina frågor fick dem att reflektera över sitt arbete och sitt tillvägagångssätt. Detta har lett till att jag fått en annan syn på hur jag vill arbeta när jag så småningom är färdig idrottslärare.

4.3 Resultatdiskussion

4.3.1 Gymnastikredskap

Lärarna som deltagit i studien går efter Lgr 11 och det centrala innehållet då de använder olika gymnastikredskap då de har lektioner. Eriksson och Henriksson (2012) skriver om att det centrala innehållet inte beskriver hur mycket eller vilken ordning saker och ting ska komma utan det är läraren som avgör det. Skolorna och lärarna har olika förutsättningar till att bedriva lektioner med gymnastikredskap, då till exempel L1 inte har en idrottshall på deras skola utan får åka runt till andra idrottshallar. Detta ser jag som ett stort problem att lärare inte vet var någonstans de ska vara och vilka redskap som finns att tillgå för lektionen. Det gör att planering för lektionen blir svår och bedömningen av eleverna blir lidande då läraren måste på

några minuter komma på hur de ska bedöma eleverna. Då är fördelen att lärarna själva kan avgöra vad de ska göra under lektionen. L1 och L3 tar upp redskapens kvalitet och det är en viktig del då det är stora och tunga saker som elever och lärare jobbar med. Det ska vara god kvalitet på redskapen och återigen så är de läraren som bestämmer vad för redskap som ska vara med och hur mycket det ska vara med, som Eriksson och Henriksson (2012) skriver. En lärare tar upp tiden att det är svårt att hinna med att göra allt under lektionen. Då kommer vi tillbaka på att det som Eriksson och Henriksson (2012) skriver att det är läraren som avgör hur mycket av en aktivitet som de ska använda. Detta är som några lärare säger att eleverna måste få träna på aktiviteten för att de ska lära sig. Skolverket (2012) tar upp några redskap som är följande bommar, kastredskap, plintar, linor, bänkar. Dessa redskap nämner också lärarna att de använder. Detta ger eleverna olika möjligheter att visa olika moment och rörelser.

Jag ser det som en fördel då varje lärare kan avgöra hur mycket tid de ska lägga på olika aktiviteter. Ser en lärare att en grupp av elever behöver mycket träning av att göra kullerbytta så får läraren utforma lektionen efter elevernas olika behov. L3 pratade om hur eleverna måste få möjlighet att öva på olika moment för att växa som person. Detta är idrott för mig, eleverna ska nå så långt som möjligt och känna att de lyckas.

4.3.2 Precision och säkerhet

Eleverna ska få visa sin säkerhet och precision som tydliggörs i *Kommentar material tillkursplanen i idrott och hälsa* (2011) och detta ger lärarna sin syn på då de ger olika exempel. L2 tar plinten som exempel då han tittar på vinkel och benen ihop och en bra landning. L2 beskriver också hur han ser på de olika betygskriterierna. L4 kommer in på hur eleven ska ändra sin rörelse för att få ett högre betyg. Båda L2 och L4 kommer in på det som Haninge kommun visar på Youtube där eleven visar de olika betygskriterierna. Filmerna visar en tydlig skillnad mellan ett E och A utförande på ett mycket enkelt och bra sätt. Eleven ändrar sin rörelse hela tiden i de olika utförandena precis som L4 påpekar. Haninge kommuns film är mycket tydligare tycker jag än filmen som Skolverket har publicerat på sin hemsida. Skolverkets film har inte alls samma tydlighet men det kan bero på att de är olika övningar de filmar. Haninge kommuns film visar också hur mycket en lärare ska delta i elevens utförande som för mig är viktigt att veta då betyg och bedömning ska göras. Haninge kommun har gjort det som L3 säger att de funderar på att göra under nätverket, nämligen filma olika rörelser

som visar betygen. Detta skulle också vara en väg att gå då det handlar om att lärare ska jobba någorlunda lika i en kommun. Detta hjälpmedel behövs som komplement till kunskapskraven. Det skulle vara fantastiskt om det kommer en mängd olika filmer på många olika aktiviteter som visar elevernas precision och säkerhet. Det skulle underlätta mycket för oroliga idrottslärare.

Filmerna är precis som att vara en domare i gymnastik och det ser vi även på forskningen som Pizzera Bardel (2012) gjort. Där ska domare bedöma olika vinklar och göra avdrag av hoppen de ser. Likheten som jag ser mellan en lärare och en gymnastikdomare är att när dessa ser ett hopp ska de göra en bedömning av hoppet. Fördelen med att vara lärare att de kan ge feedback till eleven för att eleven ska utvecklas och gå så långt som möjligt i sin utveckling. Genom att det oftast är många elever som ska bedömas är det viktigt att läraren hinner se alla elever och att de får möjlighet att visa sin säkerhet och precision i utförandet. L2 kommer in på erfarenheten och jag kan hålla med då han säger detta för att det är ju erfarenheter som gör att varje lärare har fått sin bild hur ett hopp över plint ska se ut till exempel. Min uppfattning är att L2 har en föreställning om hur ett A-hopp ska se ut och att detta är på grund av hans erfarenheter. Pizzera Bardels forskning kommer också in på domarnas erfarenhet då de gör bedömningen av utförandet. Alla lärare i Sveriges skolor har olika erfarenheter vilket utgör en del i problematiken runt likvärdig bedömning, anser jag. Vad blir likvärdigheten i skolan om lärare utgår från sina erfarenheter då de bedömer eleverna? Alla lärare besitter olika erfarenheter vilket borde resultera i olika bedömningar. Jag ser ett tydligt exempel på formativ respektive summativ bedömning i L1:s beskrivning i att använda bänken. Målet att hoppa över bänken är formativt medan utförandet av hoppen är summativt. En slutsats som jag drar är att varje lärares summativa bedömning, alltså bedömningen av utförandet ligger i lärarens tolkning av hur ett E- C respektive A-hopp ser ut. En konsekvens som kan bli är att lärare bedömer olika.

Lundahl (2011) skriver att som lärare handlar det om att tolka elevernas förmågor, färdigheter och kunskaper. Han fortsätter med att skriva att varje bedömning hos en lärare är att skaffa sig kunskaper om elevens förståelse som är mycket svårfångat. Lärare gör på olika sätt för att skaffa sig den kunskapen. De lärare som deltagit i studien gör på olika sätt för att fånga de kunskaper eleverna visar. Några lärare nämner att vad är "till viss del" av en rörelse. Lundahl påpekar också denna frågeställning som ett problem.

4.3.3 Bedömning

Två av lärarna använde sig av ”bedömningspapper” som de delar ut till eleverna och L3 som visar sina övningar och sedan kommer överens med eleverna om vad de ska visa för att få ett E, C, A i betyg. Detta ser jag som stora fördelar då eleverna själva får vara med och tycka till. Detsamma gäller när L3 omvandlar E, C, A betyg till 1, 2, 3 är också en fördel då man neutraliserar betyget. För att eleverna ska förstå vad betyget de får betyder måste det sättas in i en referensram, precis som Eriksson, Henriksson (2012) skriver om. I detta fall är referensramen kopplat till betygsriterierna, där 1 motsvarar E och så vidare. Problemet som jag ser är att eleverna ska bedöma varandra och då kan de se på vilken elev det är i stället för utförandet. Där får läraren vara uppmärksam. Några lärare gör alltid anteckningar efter sina lektioner för att komma ihåg vad eleverna har presterat för att sedan kunna bedöma en helhet av eleverna. Eriksson och Henriksson (2012) tar upp några tolkningsramar som lärare kan använda och en ram som faller in tydligt på L4 är den normreleterade referensramen. Då han väljer ut elever som passar in i betygsriterierna, en E-elev, C-elev, samt A-elev. Sedan jämför L4 de andra eleverna med de elever som han har tagit ut. Enligt Eriksson, Henriksson (2012) handlar det om ett relativt resultat, alltså att en elev jämförs med en annan. Alla lärare jobbar med den utvecklingsrelaterade referensramen då den innebär att höja elevernas färdigheter – kunskapsnivå som också Eriksson, Henriksson (2012) skriver om.

Bedömningspapper, anteckningar och den utvecklade referensramen är tydliga exempel på ett av de tre exemplen på olika idrottslärare som Skolverket (2012) tar upp, att lärare dokumenterar och samlar in ”bevis” för att kunna sätta omdömen och betyg. Lärare som samlar bevis genom dokumentation ser jag som en bra metod. Lärare behöver arbeta på många olika sätt för elever lär sig på olika sätt. L1 nämner att Skolverket (2012) materialet har han fått bryta ner för att det ska passa årskurs 6. Även L4 kan inte förstå varför det inte finns ett material för årskurs 6 men han tillägger att det nog kommer. Jag försökt få tillgång till något material när jag skulle börja skriva min studie och ringde till skolverket. Svaret jag fick var att det inte fanns något material. Jag ser det väldigt underligt att det inte finns då jag tycker att det inte ska spela roll om du är en idrottslärare i årskurs 6 eller i årskurs 8. Det ska tilläggas att betyg för årskurs 6 är väldigt nytt. Behovet av olika former av stödmaterial är stort visar de olika lärarnas svar i min studie.

När det kommer till bedömning säger L1 att det är orättvis att en lärare kan göra en bedömning av en elev medan en annan lärare gör en helt annan bedömning. Detta som L1 säger tar även lärarnas tidning (2013) upp och citatet påvisar det.

”Har talat med kolleger från olika skolor som alla har gjort på olika vis när de har satt betyg. Några har satt C rakt av när de varit osäkra, medan vi på vår skola har valt att sätta E när vi varit osäkra. Vad blir det då för likvärdighet?” (s7)

Det är inte lätt att bedöma elever lika men jag menar att för att det ska bli någorlunda rättvist för alla skulle det kunna hjälpa lärare att ha en matris. Fisettes och Francks (2012) forskning handlar om att använda just en matris. En matris skulle kunna göra det lättare för att lärare skulle bedöma elever lika. Det kan inte vara svårt att komma överens vad som skulle vara en C rörelse till exempel. Det är även möjligt att lägga till det som L3 säger *././ mig en större frihet att faktiskt hävda min egen rätt att ha min undervisning och min bedömning././* Skulle en matris komma så skulle det bli mindre av det L3 säger. Det är en balansgång med att bedöma och undervisa i idrott och hälsa. Målet med skolan ska väl vara att det inte ska spela någon roll vilken skola du går på samt vilken lärare en elev har. Lärare på varje skola i Sverige bör tolka Lgr11 lika. Lärarna som deltagit i studien gör på olika sätt för att bedöma eleverna och Lgr11 uppfattas olika av dem. Att få en mer likvärdig betygssättning är något alla lärare måste ha som ett gemensamt mål.

L4 kommer in på en viktig sak då han berättar att om eleverna hela tiden vet att de blir bedömda kommer det att vara en negativ inverkan på eleverna. Det kommer hämma elevernas utveckling som gör att de inte vågar prova eller gör svårare saker som kan utveckla dem. Eleven kan då ta den lättare vägen i aktiviteterna. Lindström, Lidberg och Pettersson (2011) skriver att eleverna kan, vill och vågar om en bedömningsanalys görs. Vidare menar författarna att om inte analysen görs kan det göra så att eleverna inte vågar, inte kan eller inte vill. Här blir det en övervägning som jag ser det. Annerstedt (2007) tar upp varför, vem, vad, hur och när bedömning ska göras, för att eleverna ska veta vad de blir bedömda på. Jag tycker att en lärare ska vara avvaktande och observerande ibland utan att berätta för eleverna så det inte hämmar deras utveckling. Vid kortare lektionen innebär det att eleverna blir bedömda hela tiden. Detta måste en lärare överväga hur han/hon ska göra då det är så att vissa elever presterar bättre under press och andra inte.

4.3.4 Videodokumentation

Videodokumentation är en del som några lärare tar upp, samt som även ingår i studien av Fiset och Franck (2012). Metoden ser jag som mycket användbar då det kommer till att bedöma samt att hinna se alla elever under en lektion. Det som också är en stor fördel om läraren filmar eleverna är som L2 säger att det är bra för eleverna att också kunna se sitt utförande av aktiviteten. Genom att möjligheten finns för L2:s elever att kunna se sitt eget utförande och eventuellt ändra delar som de inte är nöjda med så utvecklas eleverna. Det är lättare tror jag att läraren kan säga till exempel: sträck på armarna eller benen i aktiviteten samtidigt som de kan visa för eleverna med hjälp av filmen. Eleven får då två olika metoder för att utveckla sin rörelse som är viktigt för att eleverna ska nå så långt som möjligt i idrott och hälsa. Jag tror också att det blir en ny och spännande upplevelse för eleverna om läraren använder videodokumentation som metod under lektionen. Videodokumentation kan även vara en trygghet, som L1 tar upp, då du som lärare får en möjlighet att styrka varför du sätter detta betyg på eleven, samt styrka det inför föräldrarna. Läraren kan då visa upp filmen för dem och säga att detta betyg gavs på grund av utförandet.

Skolverkets *Bedömningsstöd i idrott och hälsa för årskurs 7-9* (2012) är en bra början till att få en samsyn på hur lärare kan jobba för att tydliggöra kunskapskraven. Lärarna som diskuterar de olika utföranden under filmen använder olika ord för de olika betygen och detta är bra då de blir tydligare för lärarna som ska jobba med idrott och hälsa. Men det är deras tolkning av utförandet av filmen, det kan finnas lärare som inte alls tycker som dem. Hur ska de använda bedömningsstödet då? Lärare som jobbar med årskurs 6 har ett stort problem som jag ser det då de inte finns så mycket stödmaterial att använda sig utav. Citatet som läraren säger i filmen är mycket bra då det handlar om att tillsammans med andra lärare diskutera kunskapskraven. Det ska vara en helhetsbedömning av eleven som ska ske med hjälp av olika delar som läraren använder under lektionen.

Katarina Schenker, som gjort inlägg på forumbloggen som finns på internetsidan idrottsforum.org, kommer också in på bedömningsfilmen som finns med till bedömningsstödet i idrott och hälsa för årskurs 7-9. Jag kan inte hålla med Schenker då hon menar att det lyfter fram fysiologiska A-barn. Jag tolkar filmen så att det är upp till varje idrottslärare att planera sin undervisning utifrån vad eleverna behöver träna på. Idrottslärare skapar olika bedömningsmiljöer på lektionerna. Vad vill läraren ha för undervisning och vad

tycker denna lärare är viktigt att eleverna lär sig under lektionen. Alla lärare kommer inte tycka att bedömningsfilmen är bra men det är ett hjälpmedel för alla idrottslärare.

Jag tycker det är underligt att inte alla lärare nämner nätverket som finns i kommunen. Att några lärare kan träffas och diskutera är mycket bra men att andra inte får möjligheten gör att det kommer vara en skillnad på hur lärare ser på Lgr 11. Hur ska till exempel L4 veta vad andra lärare säger om värdeorden då han inte är med i något nätverk.

4.3.5 Kunskapskraven

Några lärare anser att kunskapskraven är godtyckliga och att de inte är tydliga, vilket leder till att de bedömer på olika sätt. Mehrzad (2012) tar också upp detta att lärare bedömer olika. Som jag ser det är risken stor att slutbedömningen blir olika då lärare ute på skolorna tolkar kunskapskraven olika. Jag kan verkligen förstå tankarna som L1 har då han berättar att han inte varit med om någon elev som inte klarat betyget E. I Lgr11 så står det att eleven kan delta i lekar, spel och idrotter och för mig så ser jag inte hur en elev inte kan delta om den verkligen vill vara med. Det är väldigt brett och värdeordet till viss del är inom så stort område att alla elever kommer klara det. Att det är så brett tycker jag är mycket bra för alla elever kan få prova på olika aktiviteter så kommer de åtminstone få ett E. L3 tar upp att han tycker kunskapskraven är bra och att innehåller är på en bra nivå för barnen och L4 tycker att värdeorden överensstämmer med betygen E, C, A. Jag kan bara hålla med dessa och utifrån kunskapskraven så är de tydliga men jag gör faktiskt en bedömning/tolkning om vad jag tycker en ”till viss del”-rörelse är utifrån mina erfarenheter. Detta kommer göra att jag förmodligen inte kommer jobba och bedöma eleverna utifrån hur dessa lärare gör. Jag har dock fått en mycket bra inblick i hur jag kan göra.

4.3.6 Värdeorden

Hult, Olofsson (2011) skriver följande om tolkningen att lärare måste använda sig av tolkningen då riktlinjer och kriterier är otydliga. Detta menar författarna att de ger betyg som betyder olika beroende på vilken lärare som bedömt dem och satt betyget. Vi ser att lärare förhåller sig lite olika till värdeorden men jag ser det som författare ovan skriver om tolkningen som kommer in i bilden. Gilje, Grimme (2007) som skriver om hermeneutiken om

hur vi människor tolkar olika fenomen och att detta måste göras när vi ska samspela med andra människor.

Den hermeneutiska cirkeln kommer författarna in på och menar att för att förstå en helhet måste personen se delen och vise versa. Rörelsedelen är en del av Lgr11 i idrott och hälsa och kunskapskraven är en del och där har vi värdeorden som också är en del. Detta ska sättas ihop till en helhetsbedömning av en elevs betyg. Sedan kan elevens utförande av en aktivitet vara en del av helheten som är ett betyg i idrott och hälsa. Det blir att en lärare hela tiden måste se olika delar men ändå ha helheten i tankarna. Detta slås ihop och resulterar i ett betyg för en elev. Då har en lärare använt sig av tolkningar, utifrån ett hermeneutiskt synsätt. Erfarenhet som en lärare nämner kommer in här då de handlar just om hur en lärare jobbar med att uppnå de olika delarna i Lgr11. Både L3 och Eriksson, Henriksson (2012) betonar att det ska finnas en progression mellan värdeorden. Det är svårt att förstå värdeord, då dessa kan betyda olika för olika personer. Det är då viktigt att lärare får diskutera med varandra hur de uppfattar värdeorden så att de blir någorlunda lika bedömningar i Sveriges skolor.

Vad kan jag dra för slutsats av resultatet som framkommit? Det är inte lätt att vara idrottslärare i Sveriges skolor idag och lärarna måste ha koll på många saker samtidigt. Lgr11 är uppbyggd på ett sätt som gör att lärarna själva kan välja hur mycket de vill jobba med en specifik del och som jag tidigare skrivit tycker jag det är bra. Det som blir det stora problemet som jag ser nu när jag gjort denna studie är att elever inte får en likvärdig bedömning. Detta har Lgr11 skapat då det finns så många delar som är tolkningsbara. Bara det att värdeord, som betyder olika för olika människor, är med i kunskapskraven skapar problematik. Vi ser att dessa fyra idrottslärare har problem med värdeorden, hur har då alla andra idrottslärare i Sverige det? Att vara idrottslärare idag innebär stor frihet vilket är positivt men det finns även en baksida. Det som kan vara negativt är att lärarnas olika tolkningar kan leda till olika betygsättningar.

En idé kring framtida forskning hade varit att göra en observation av flera idrottslektioner med olika idrottslärare. Då hade det blivit tydligare hur de i praktiken bedömer eleverna.

5 Referenser

- Annerstedt, Claes (2007) *Att (lära sig) vara lärare i idrott och hälsa*. Multicare AB Göteborg
- Annerstedt, Claes. Peitersen, Birger. Rönholt, Helle (2001) *Idrottsundervisning – Ämnet idrott och hälsas didaktik*. Multicare Förlag AB och Forlaget Hovedland. Göteborg.
- Backman, Jarl (2008) *Rapporter och uppsatser*. Studentlitteratur. Lund
- Bjereld, Ulf, Demker, Marie och Hinnfors, Jonas. (1999) *Varför vetenskap*: Studentlitteratur. Lund
- Dalen, Monica. (2007) *Intervju som metod*. Gleerups Utbildning AB. Malmö
- Eriksson, Ingela. Henriksson, Widar (2012) Bedömning – att veta vad andra vet. I Lundgren, Ulf P. Säljö, Roger & Liberg, Caroline (red.), *Lärande, skola, bildning. Grundbok för lärare* (sid. 295-326). Natur & Kultur. Stockholm
- Fisette, Jennifer L. Franck, Marian D. (2012) *How Teachers Can Use PE Metrics for Formative Assessment*, Journal of Physical Education, Recreation & Dance, 83:5, 23-34
- Gilje, Nils & Grimen, Harald (2007) *Samhällsvetenskapernas förutsättningar*. Daidalos. Göteborg
- Hassmén, Nathalie, Hassmén, Peter (2008) *Idrottsvetenskapliga forskningsmetoder*. SISU Idrottsböcker. Logotipas, Litauen
- Hult, Agneta. Olofsson, Anders. (red) (2011) *Utvärdering och bedömning i skolan- För vem och varför?* Natur och kultur. Stockholm.
- Johansson, Bo & Svedner, Per Olov (2006) *Examensarbetet i lärarutbildningen*. Kunskapsförlaget i Uppsala AB. Uppsala
- Kjørup, Søren (2009) *Människovetenskaperna. Problem och traditioner i humanioras vetenskapsteori*. Studentlitteratur. Lund

- Kvale, Steinar och Brinkmann, Svend (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur. Lund
- Larsson, Håkan. och Meckbach, Jane. (red.) (2007) *Idrottsdidaktiska utmaningar*. Liber AB. Stockholm
- Lindgren, Karin (2013) *Lärare i år 6 snåla med högsta betyg*. *Lärarnas tidning* Nummer 3. Årgång 24 s. 6-7
- Lindström, Lars. Lindberg, Viveca. Petersson, Astrid (2011) *Pedagogisk bedömning – Om att dokumentera, bedöma och utveckla kunskap*. Stockholms universitets förlag. Stockholm
- Lundahl, Christian (2011) *Bedömning för lärande*. Norstedts förlag. Stockholm
- Mehrzad, Raman (2012) *A i alla ämnen - Den ultimata guiden till högsta betyg*. GGP Media GmbH. Tyskland
- Pizzera Bardel, Alexandra (2012): *Gymnastic Judges Benefit From Their Own Motor Experience as Gymnasts*, *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 83:4, 603-607
<http://www.tandfonline.com/webproxy.student.hig.se:2048/doi/pdf/10.1080/02701367.2012.10599887> Hämtad: 2013.03.02. Kl. 20.15
- Skolinspektionen (2012) *Kvalitetsgranskning rapport 2012:5, Idrott och hälsa i grundskolan – lärande i rörelse*.
(<http://www.skolinspektionen.se/Documents/Kvalitetsgranskning/idrottgr/kvalgr-idr-slutrapport.pdf>) Hämtad: 2013-01-25
- Skollagen. *Paragraf 6* <http://www.regeringen.se/content/1/c6/12/82/90/3bfbe7fb.pdf> Hämtad: 2013-02-26. Kl. 14.52
- Skolverkets (2012) *Bedömningsstöd i idrott och hälsa för årskurs 7-9*
- Skolverket (2011) *Läroplaner för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011*. Fritzes. Stockholm
- Skolverket (2011) *Kommentarmaterial till kursplanen i idrott och hälsa*

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> Hämtad: 2013-02-26 Kl. 15.03

Elektroniska referenser

<http://idrottsforum.org/forumbloggen/skolverkets-bedomningsstod-koncepten-matchar-inte-principen/> Hämtad: 2013.02.08. Kl. 16.32

https://www.youtube.com/results?search_query=Haninge+kommun+bed%C3%B6mning+idrott+och+h%C3%A4lsa&aq=Haninge+kommun+bed%C3%B6mning+idrott+och+h%C3%A4lsa&gs_l=youtube-reduced.3...14869.24406.0.24556.41.38.0.3.3.0.172.2856.29j9.38.0...0.0...1ac.1.5_A2Y5D6bD0 Hämtad: 2013-03-27 Kl. 09.58

Skolverket

http://skolnet.skolverket.se/polopoly/film/prov_och_bedomning/idrott_halsa.wmv Hämtad 2013.02.08 kl 12.21 Hämtad: 2013.02.08. Kl. 12.21

<http://www.skolverket.se/kursplaner-och-betyg/fragor-och-svar-om-betyg/betygssattning-1.173341#listAnchor1.173415> Hämtad: 2013-01-28 Kl. 12.27

http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/omraden/bedomning-och-betyg/formativ_bedomning Hämtad: 2013-05-19 Kl. 20.55

http://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning/omraden/bedomning-och-betyg/summativ_bedomning/summativ-bedomning-1.136593 Hämtad: 2013-05-19 Kl. 21.00

6 Bilagor

6.1 Bilaga 1

Kön, Ålder, Antal år i yrket, Utbildning, Verksamhet

Lärares syn på idrott och hälsa

Hur trivs du med att undervisa i Idrott och hälsa?

Vad är de roligaste med att undervisa i idrott och hälsa?

Gymnastikredskap

Hur stor del av din planering lägger du på gymnastikredskap? Motivera svar Hur planerar du?

Vad är målet med din undervisning i gymnastikredskap?

Hur tydliggör du så att eleverna vet vad målet och syftet med undervisningen i gymnastikredskap är?

Kunskapskraven

Vad tycker du om kunskapskraven för rörelsedelen i årskurs 6?

Hur tydliga tycker du att kunskapskraven för rörelsedelen i årskurs 6 är? Utveckla ditt svar

Hur tolkar du värdeorden ”till viss del”, ”relativt väl”, ”väl” i kunskapskraven i rörelsedelen?

Hur ser du på att bedöma elever utifrån kunskapskraven?

Hur ser du på att bedöma elever utifrån ”till viss del”, ”relativt väl” och ”väl”.

Bedömning av gymnastikredskap

Vilka aktiviteter väljer du för att eleverna ska få visa sin precision och säkerhet i gymnastikredskap?

Vad ska en elev prestera för att uppnå de olika nivåerna i kunskapskraven utifrån den valda aktiviteten?

Vet eleverna vad du bedömer under en lektion med gymnastikredskap? Hur informerar du?

Hur drar du gränsen mellan värdeorden *till viss del*, *relativt väl*, *väl* i kunskapskraven i rörelsedelen? Vilka ord använder du?

6.2 Bilaga 2

Vill du delta i en intervjustudie?

Hej!

Jag går sista terminen på min lärarutbildning i Gävle och jag har inriktat mig på idrott och hälsa. Under sista terminen på lärarutbildningen så ska jag skriva ett examensarbete. Jag har därför valt att fördjupa mig i frågor som har att göra med kunskapskrav och bedömning inom gymnastikredskap. Syftet med min studie är att undersöka hur lärare arbetar med kunskapskraven inom momentet ”gymnastikredskap” samt hur de bedömer elever i årskurs 6 utifrån dessa. Jag vill även se om det finns några likheter samt olikheter med andra idrottslärare. För att göra detta kommer jag att använda mig av intervjuer med idrottslärare som undervisar i årskurs 6 i idrott och hälsa.

Jag kommer att spela in intervjuerna för att få med alla svar som läraren ger samt att jag på ett enkelt och bra sätt ska kunna gå tillbaka och lyssna igen. Deltagandet i intervjun är helt frivilligt och ni kommer att vara helt anonyma i studien. Du kan dra er ur när som helst under studiens gång. Intervjun kommer att ta max 30 min och den görs på en plats som passar dig bäst. Vill du vara med eller inte vara med i intervjustudien så kan du säga det direkt till mig eller ringa/maila mig. Informationen ni lämnar under intervjuerna kommer inte kunna spåras tillbaka till er och det är bara jag som kommer ha tillgång till materialet. Materialet kommer raderas och förstöras efter studien är klar.

Undrar du över något är det bara att höra av dig.

Temaområden i intervjun

Gymnastikredskap

Kunskapskrav i rörelsedelen

Bedömningen

Med vänlig hälsning

Jonas Brändholm

Telefonnummer: X

Mailadress: X